

แนวทางการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของประเทศไทย

Guideline for the Sports Development towards the Excellence in Thailand

จงรักษ์ กระรัมย์^{1*} ศิริชัย ศรีพรหม² และ ชารินทร์ ก้านเหลือง²

Jongrak Karam^{1*}, Sirichai Sriprom² and Tarin Kanlueng²

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร 74000

²คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140

¹Faculty of Education, Thailand National Sports University Samut Sakhon, Samut Sakhon 74000

²Faculty of Education and Development Sciences, Kamphaeng Saen Campus, Kasetsart University, Nakhon Pathom 73140

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: jongrak.kar@ku.th

Received: 16 December 2022, Revised: 10 July 2023, Accepted: 15 November 2023

บทคัดย่อ

การพัฒนากีฬาเพื่อจะก้าวไปสู่ความเป็นเลิศจำเป็นต้องมีองค์ประกอบหรือปัจจัยในหลายประการที่จะส่งผลให้เกิดความสามารถพิเศษทางการกีฬาและพัฒนานักกีฬา เพื่อให้มีศักยภาพสูงสุดโดยการนำหลักการบริหารจัดการ หลักวิทยาศาสตร์การกีฬามาช่วยในเรื่องของการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้สามารถสร้างผลงานด้านการกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาให้มีศักยภาพทัดเทียมกับนานาชาติ เช่นการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา และนักวิทยาศาสตร์การกีฬา ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเทียบเท่ากับระดับนานาชาติ วัตถุประสงค์ของบทความนี้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบในการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยมีการสังเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญต่อการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านบุคคล 4) ด้านการคัดเลือกนักกีฬา 5) ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและเทคโนโลยี 6) ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก 7) ด้านการจัดประชันการแข่งขัน จากองค์ประกอบทั้ง 7 ด้านนี้จะเป็นแนวทางการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ รวมทั้งการสร้างแนวทางการพัฒนากีฬาชนิดต่าง ๆ โดยในแต่ละชนิดกีฬาก็จะมีความเฉพาะเจาะจงของประเภทกีฬาอยู่แล้ว

คำสำคัญ : กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ องค์ประกอบกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ แนวทางการพัฒนากีฬา

Abstract

Sports development steps to the excellence need to have the several of components or factors affecting to build the sports performance ability and develop the athletes have the most skillful. It brings management principles and sports science principles to help in the case of sports development towards the excellence. It can build the sports performance at the national and international level. It includes to encourage and develop the sports personnel to international, such as sports coaching, sports referee and sports scientist. It lets them have as ability as international level. The objectives of this article show the component of sports development towards the excellence by analysis 7 important components of sports development towards the excellence, such as 1) management 2) budget 3) personnel 4) the athletes' selection 5) sports science and technology 6) equipment, area and facility 7) the experience in sports competition setting. From above, it is the guideline for the sports development towards the excellence and it builds the guideline for another sports development. Each sports have specific in themselves.

Keywords : Sports towards the Excellence, Component of Sports towards the Excellence, Guidelines for Sports Development

บทนำ

กีฬาเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อการใช้ชีวิตในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การมีคุณภาพชีวิตที่ดีส่งผลต่อการมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทั้งนี้ยังส่งผลต่อความปลอดภัยในการใช้ชีวิต ซึ่งจากการศึกษาเกี่ยวกับการมีคุณภาพชีวิตที่ดี จะมีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้องที่จะทำให้คนเรามีคุณภาพชีวิตที่ดี เช่นการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาในการเล่นกีฬาจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทุกคนให้ดีขึ้นและยังส่งเสริมในเรื่องของการมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงที่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น กีฬาเป็นสิ่งที่ปลูกฝังเรื่องของการมีน้ำใจนักกีฬา ความสามัคคี

การสร้างภาคภูมิใจในความสำเร็จจากการที่นักกีฬาได้เข้าร่วมการแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ ทั้งยังเป็นแรงบันดาลใจให้เยาวชนรุ่นใหม่มีความมุ่งมั่นที่จะก้าวไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการกระตุ้นให้ประชาชนและเยาวชนหันมาเล่นกีฬา ดูกีฬา หรือออกกำลังกายมากขึ้น เพราะในปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น ทำให้คนหันมารักในการออกกำลังกาย เล่นกีฬา รวมไปถึงการศึกษาค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาควบคู่ไปกับวิทยาศาสตร์ทางการกีฬาเพื่อพัฒนานักกีฬาให้ถึงความเป็นเลิศทางกีฬา ตลอดจนทางผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีการจัดกิจกรรมการแข่งขันตลอดทั้งปี ทำให้เกิดแรงบันดาลใจให้กับเยาวชนในการพัฒนาตนเอง และเป็นการเปิดโอกาสให้นักกีฬาได้แสดงความสามารถด้านกีฬา

ในการสร้างศักยภาพการกีฬาเริ่มจากการส่งเสริมให้ประชาชนหันมาออกกำลังกาย เล่นกีฬาและนันทนาการ ให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต จากฐานข้อมูลในแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 14 ศักยภาพการกีฬาได้ทำการจัดทำฐานข้อมูลอายุเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีของประชาชนคนไทย ที่มีการจัดทำโดยองค์การอนามัยโลกได้มีการเก็บข้อมูลในปี 2562 พบว่าคนไทยมีอายุเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีอยู่ที่ 68.3 ปี เมื่อเทียบข้อมูลย้อนหลังพบว่า ในปี 2543 อายุเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีอยู่ที่ 62.3 ปี 2553 อายุเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีอยู่ที่ 67.1 ปี 2556 อายุเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีอยู่ที่ 68 และในปี 2562 อายุเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีอยู่ที่ 68.3 [1] กีฬาเป็นส่วนสำคัญของวิถีชีวิตประชาชนทุกคน โดยส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนมีความตระหนักถึงประโยชน์ของกีฬาโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน เพิ่มโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้เล่นกีฬาหรือดูกีฬาที่ตนเองชื่นชอบ เพื่อเป็นการสร้างโอกาสที่เอื้อต่อการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ให้กับบุคลากรทางการกีฬา โครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬา กิจกรรมด้านการกีฬา องค์การกีฬา องค์ความรู้ วิทยาศาสตร์การกีฬา และนโยบายในการผลักดันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ทั้งนี้กีฬาเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมเศรษฐกิจ ผลักดันให้ภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการสร้าง ส่งเสริม และสนับสนุน อุตสาหกรรมและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา และส่งเสริมการบริหารจัดการกีฬาให้มีมาตรฐานที่ดี นั้นยังมีปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่จะสนับสนุนให้นักกีฬาให้ประสบความสำเร็จในการเข้าร่วมการแข่งขันทั้งระดับชาติ และนานาชาติ

สำหรับด้านของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศสามารถที่จะพัฒนาไปสู่กีฬาอาชีพได้ โดยมุ่งสร้างและพัฒนานักกีฬาให้ประสบความสำเร็จจากการเข้าร่วมการแข่งขันในระดับต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ การส่งเสริมให้นักกีฬาทุกประเภท ทุกระดับ มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขัน และพัฒนาความสามารถส่งเสริมให้บุคลากรทางการกีฬาได้รับการพัฒนาให้เทียบเท่ากับนานาชาติ และมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนากีฬา ในการส่งเสริมพัฒนาควรเริ่มจากระดับพื้นฐาน เช่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับชาติ และนานาชาติ รวมทั้งการสร้างและพัฒนาสถานกีฬา อุปกรณ์กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการฝึกซ้อม และการแข่งขันกีฬา มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ รวมทั้งการส่งนักกีฬาเข้าแข่งขันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและต่อยอดเพื่อความสำเร็จในระดับอาชีพ หัวข้อของยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬา เพื่อความเป็นเลิศ ซึ่งได้กล่าวถึง ผลงานของนักกีฬาจากการเข้าร่วมการแข่งขันรอบมหกรรมกีฬาที่ผ่านมามีแนวโน้มว่ายังไม่บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้เนื่องจากประเทศยังขาดบุคลากรที่มีศักยภาพที่เท่าเทียมกับนานาชาติ รวมทั้งระบบการพัฒนานักกีฬาที่ชัดเจนและยั่งยืนที่จะพัฒนาจากขั้นพื้นฐานไปสู่ความเป็นเลิศ [2]

ความหมายของคำว่า “เป็นเลิศ” ได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นพิเศษว่าปกติ เช่น ยอดเยี่ยม ดี ที่สุดในทางใดทางหนึ่งเป็นพิเศษ [3] และอีกหนึ่งความหมายของคำว่า กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ คือ กีฬาสมัครเล่นที่ทำการแข่งขันทุกระดับ ได้แก่ นักเรียนระดับเยาวชน ระดับนิสิตนักศึกษา ระดับชาติและระดับนานาชาติ [4] จากการศึกษาความหมายจากเอกสาร งานวิจัย ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศนั้นจะเป็นการแข่งขันกีฬาที่แสดงถึงความสามารถของตัวนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับเขตการศึกษา ระดับเยาวชน ระดับอุดมศึกษา ระดับชาติ ระดับนานาชาติ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความสามารถสูงสุดของนักกีฬาแต่ละระดับ พร้อมทั้งจะพัฒนาต่อยอดจากกีฬาขั้นพื้นฐานไปสู่ระดับที่สูงขึ้น และพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางกีฬา ทั้งยังสามารถพัฒนาไปเป็นนักกีฬาอาชีพได้ ในการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ต้องมีการวางแผน กำหนดจุดมุ่งหมายและทิศทาง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของนักกีฬา พร้อมทั้งเปิดโอกาสในการแสดงออกถึงความสามารถด้านกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ แนวทางการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศได้มีการกำหนดกรอบกว้าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์กรที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนากีฬา

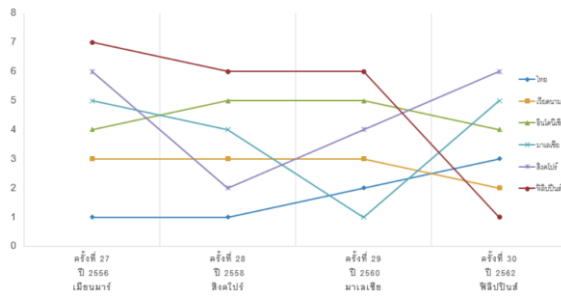
การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศที่ได้จากการศึกษาพบว่า การที่ประชาชนในประเทศ มีร่างกายที่แข็งแรง มีจิตใจที่เข้มแข็ง ก็จะสามารถเป็นกำลังสำคัญของชาติในการพัฒนาประเทศให้มีประสิทธิภาพได้นั้น การพัฒนาคนและสังคมจึงควรทำไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เกิดคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐาน โดยอาศัยกลยุทธ์ในการส่งเสริมกีฬา คือ การให้โอกาสเยาวชนในการพัฒนาทักษะทางด้านกีฬา สู่ความเป็นเลิศ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ซึ่งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนที่มีความสามารถทางด้านกีฬาให้มีความก้าวหน้าทางด้านกีฬาที่ส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศไปด้วย สำหรับกีฬาเพื่อความเป็นเลิศต้องเริ่มสร้างจาก

ขั้นพื้นฐาน คือ การมีน้ำใจนักกีฬา การรู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ควบคู่กับการพัฒนาทางด้านร่างกาย จนสามารถพัฒนาไปถึงความเป็นเลิศทางด้านกีฬาแล้วประสบความสำเร็จในการแข่งขัน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนา [2]

นอกจากนี้การส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนากีฬาควมมีการจัดทำแผนพัฒนากีฬา เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปเป็นแนวทางในการวางกรอบการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ การจัดเรียงลำดับความสำเร็จจากการแข่งขันในแต่ละรายการในการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทยจากการศึกษาพบว่ายังขาดความต่อเนื่องในความเป็นเลิศด้านกีฬา ซึ่งปัจจัยหนึ่งมาจากความต่อเนื่องของการพัฒนานักกีฬารุ่นพื้นฐานมาสู่นักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ทำให้ผลการแข่งขันในแต่ละประเภทกีฬายังไม่ประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง จึงได้มีการกำหนดเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศและต่อยอดไปสู่ความสำเร็จในระดับอาชีพ ว่าต้องมีระบบในการคัดเลือกลูกนักกีฬาระดับเยาวชนที่มีทักษะและพรสวรรค์ เพื่อเข้าสู่การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศ มีศูนย์ฝึกซ้อมที่ได้มาตรฐาน และสามารถพัฒนาไปเป็นศูนย์กลางของการฝึกซ้อมกีฬาในระดับอาเซียน โดยประเทศไทยควรจัดการแข่งขันกีฬาให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางในการหานักกีฬาให้มากขึ้น เพื่อให้ให้นักกีฬามีการพัฒนาด้านสถิติและมีผลการแข่งขันที่ดีขึ้น และได้รับการคัดเลือกเข้าไปแข่งขันในกีฬาที่สูงขึ้น รวมถึงการสร้างขวัญและกำลังใจโดยมีการเชิดชูเกียรติและสวัสดิการให้กับนักกีฬาและบุคลากรทางการกีฬาอย่างเหมาะสม [2]

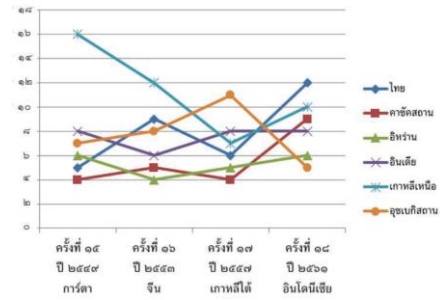
การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ จะพบว่าในการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศควรมีการวางรากฐานทางด้านกีฬาให้ถูกต้องเริ่มตั้งแต่รุ่นเยาวชน เพื่อเป็นการยกระดับความสามารถของนักกีฬาและยกระดับการพัฒนาประเทศตามไปด้วย เริ่มตั้งแต่การคัดเลือก การพัฒนานักกีฬาเพื่อเพิ่มศักยภาพของนักกีฬาให้ พัฒนาถึงขีดความเป็นเลิศ รวมทั้งผู้ฝึกสอนควรได้รับการอบรมให้ทัดเทียมกับนานาชาติประเทศเพื่อนำมาพัฒนานักกีฬา การดูแลและสวัสดิการต่าง ๆ ของนักกีฬาและผู้ฝึกสอนควรมีความเหมาะสม ตลอดจนการยกระดับมาตรฐานการกีฬาของประเทศให้สูงขึ้น นอกจากนี้ยังต้องอาศัยปัจจัยอีกหลายอย่างที่จะช่วยพัฒนานักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ เช่นการบริหารจัดการ งบประมาณในการสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกซ้อม ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการกีฬา เพื่อความเป็นเลิศในโรงเรียนกีฬาสังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านความเป็นเลิศ พบว่าองค์ประกอบที่จะสนับสนุนให้เกิดความเป็นเลิศมี 11 องค์ประกอบ โดยผู้ทรงและผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก [5]

สถานการณ์และแนวโน้มทางด้านกีฬาของประเทศไทยในระดับอาเซียนอยู่ในอันดับที่ 12 ซึ่งยังเป็นรองกับอีกหลายประเทศในทวีปเอเชีย ทั้งนี้การเข้าร่วมการแข่งขันถือได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้นักกีฬาได้แสดงศักยภาพด้านกีฬา เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานกีฬาของไทยให้ทัดเทียมกับนักกีฬาของประเทศยุโรปและอเมริกา สำหรับรายการแข่งขันที่สำคัญอีกอย่างคือการแข่งขันซีเกมส์ที่เป็นการแข่งขันกีฬาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือกลุ่มประเทศอาเซียน การจัดอันดับผลจากการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาซีเกมส์อยู่ในอันดับไม่เกินที่ 2 ในการแข่งขันกีฬาแต่ละครั้งมักจะมีการเปลี่ยนแปลงอันดับซึ่งไม่มีความยั่งยืน การเล่นกีฬาสามารถที่จะพัฒนาต่อยอดไปเป็นนักกีฬาอาชีพเพื่อสร้างรายได้ ในปัจจุบันนี้ได้มีการจัดให้มีการแข่งขันกีฬาอาชีพหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพ ทั้งนี้ยังมีส่วนช่วยในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว [6] แนวโน้มของการกีฬาในระดับโลกหรือระดับภูมิภาคได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี และมีการพัฒนาเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้มาจากค่านิยมของการรักษาสุขภาพและเห็นถึงความสำคัญของการมีสุขภาพที่ดี เพราะการดำเนินชีวิตของทุกคนเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง แม้แต่ในเรื่องของการกีฬาก็มีการพัฒนาในเชิงของธุรกิจเช่นกัน เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาที่จะมีแนวโน้มเติบโตต่อไปในอนาคต จึงเห็นได้ว่ากีฬามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการกีฬาในอนาคตมีด้วยกัน 7 ประการ 1) การตระหนักในข้อดีของการรักษาสุขภาพ จึงทำให้คนหันมาเล่นกีฬาและออกกำลังกายมากขึ้น 2) ประเทศมีการผลักดันในเรื่องของกีฬาให้กับประชาชนทุกกลุ่ม 3) ความแปลกใหม่ของกีฬาที่มีความท้าทายได้รับความนิยมมากในกลุ่มคนที่ชอบความท้าทาย 4) มีการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีการจัดการแข่งขันกันทางการตลาด 5) ข้อจำกัดในเรื่องของเวลาที่ไม่สามารถวางแผนการออกกำลังกายและเล่นกีฬาให้เหมาะสมกับการใช้ชีวิตประจำวันได้ 6) มีระบบของอาสาสมัครที่สร้างคุณค่าทางสังคมและส่งเสริมเศรษฐกิจให้กับวงการกีฬา และ 7) การพัฒนาของเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงเรื่องของการมีส่วนร่วมของการเล่นกีฬาหรือการแข่งขัน ซึ่งปัจจัยทั้ง 7 ประการนี้เป็นแนวโน้มที่ส่งผลกระทบต่อปรับเปลี่ยนรูปแบบของการกีฬาไทยทั้งยังส่งผลต่อการวางแผนการพัฒนากีฬาต่อไปในอนาคต [6] ดังภาพแสดงกราฟแนวโน้มการพัฒนาด้านกีฬาของไทยและต่างประเทศจากการแข่งขันกีฬา

รูปที่ 1 อันดับการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ 4 ครั้ง

ที่มา: แผนยุทธศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย 2564-2570

รูปที่ 2 อันดับการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ 4 ครั้ง

ที่มา: แผนยุทธศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย 2564-2570

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการที่จะพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศนั้นต้องใช้เวลาที่นาน โดยเริ่มต้นตั้งจากขั้นพื้นฐาน และพัฒนาไปจนถึงระดับชาติหรือนานาชาติจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน รวมถึงการบริหารงานที่มีคุณภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักกีฬามีความรู้ความสามารถทางด้านกีฬาก้าวหน้าไปเป็นอาชีพได้ ทั้งนี้ นักกีฬาจะต้องได้รับโอกาสในการเข้าร่วมการแข่งขันในระดับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ที่ได้จากการเข้าร่วมการแข่งขัน การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักกีฬาส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนซึ่งในการเล่นกีฬาหรือการจัดการแข่งขันกีฬาจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่มีการคาดการณ์มาก่อน ผู้ฝึกสอน ผู้บริหาร นักกีฬาจะต้องมีการปรับตัวให้ทันเร็วรวมถึงแนวทางวิธีการที่จะนำมาปรับใช้เพื่อพัฒนานักกีฬาก้าวไปสู่ความเป็นเลิศให้ได้มากที่สุด

สำหรับแนวทางการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและต่อยอดเพื่อความสำเร็จในระดับอาชีพได้มีการวางแผนทางของการพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศโดยเริ่มจากการสรรหานักกีฬาเพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศ การพัฒนานักกีฬาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักกีฬา ในการฝึกซ้อมรวมถึงการจัดสวัสดิการให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกีฬา และส่งเสริมสนับสนุนให้นักกีฬาเข้าสู่อาชีพ โดยมีการกำหนดแนวทางในการพัฒนากีฬา 5 แนวทาง ดังนี้ 1) การคัดเลือกและการพัฒนานักกีฬา 2) การพัฒนานักกีฬาให้มีมาตรฐานเทียบเท่ากับระดับสากล 3) การสร้างศูนย์ฝึกกีฬาที่ได้มาตรฐาน 4) การจัดสวัสดิการให้กับนักกีฬาและบุคลากรทางการกีฬา 5) มีระบบในการส่งเสริมและพัฒนานักกีฬาเพื่อพัฒนาไปสู่อาชีพ [6] ในการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศมีความเหมือน และความต่างกันในแต่ละหน่วยงาน แต่จะมีพื้นฐานในหลายเรื่องเหมือนกัน เช่นรูปแบบการบริหารจัดการ ก็จะมีด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารจัดการ ซึ่งได้มีการวิจัยว่าสามารถนำไปใช้ได้จริง [7]

ผลการสังเคราะห์

กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เป็นความรู้สึกพึงพอใจที่แสดงถึงความสามารถของตนเองหรือความรู้สึกต่อผลที่จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ในการแข่งขัน รับรู้ความรู้สึกภูมิใจในความสามารถของตนเองเป็นสิ่งที่นำไปสู่ความสำเร็จที่สูงขึ้น โดยเริ่มจากความสุขเล็ก ๆ จากการเล่นกีฬาที่ตนเองมีความชอบและมีความสามารถและพร้อมที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางกีฬา โดยอาจเป็นความรู้สึกที่ได้มาจากการแข่งขันในแต่ละระดับต่าง ๆ ความเป็นเลิศทางกีฬาต้องเป็นความสามารถเฉพาะตัวที่โดดเด่นและสอดคล้องกับคุณลักษณะเฉพาะของชนิดกีฬานั้น ๆ เช่น รูปร่าง สมรรถภาพทางกาย คุณลักษณะเฉพาะทางกีฬา รวมถึงการมีน้ำใจนักกีฬา อย่างไรก็ตามการที่นักกีฬาจะประสบความสำเร็จในการแข่งขันในระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับชาติหรือนานาชาติจากการที่ได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากีฬา เพื่อความเป็นเลิศนั้นสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศได้ทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการบริหารจัดการ (Management)
- 2) ด้านงบประมาณ (Budget)
- 3) ด้านบุคคล (Human Resources)
- 4) ด้านการคัดเลือกนักกีฬา (Selection of Athletes)
- 5) ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและเทคโนโลยี (Sports Science and Technology)
- 6) ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก (Materials, Equipment, Locations, Facilities)
- 7) ด้านการจัดประสบการณ์การแข่งขัน (Competition Experience)

ด้านการบริหารจัดการ (Management)

ในการบริหารจัดการจัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนให้นักกีฬาประสบความสำเร็จก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ ถือได้ว่ามีความรับผิดชอบโดยตรงต่อการบริหารจัดการต่าง ๆ เป็นการกำหนดโครงสร้างการบริหารองค์กรกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละฝ่ายงาน กำหนดทิศทางนโยบายที่จะนำไปสู่แผนการดำเนินงาน ทั้งระยะสั้น ระยะยาว เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้และเป็นระบบการทำงาน ตามลำดับขั้น และมีการประเมินผล การกำหนดเป้าหมายให้กับบุคลากรให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันรวมถึงมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีหลักของการบริหาร 4 ข้อ [8]

1. การวางแผน (Planning) การกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อสู่ความเป็นเลิศ โดยจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินการ พร้อมทั้งมีการกำหนดขอบเขตและการตั้งเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งการจัดคนให้ตรงตามความถนัดเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน ควรมีการให้ความรู้ในการปฏิบัติงานในแต่ละหน้าที่ พร้อมทั้งชี้แจงข้อควรปฏิบัติในการทำงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2. ขั้นตอนการจัดองค์กร (Organizing) เป็นการกำหนดโครงสร้างของการบริหาร การแบ่งงาน และการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในแต่ละฝ่ายทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นมีประสิทธิภาพมีความสอดคล้องกับหน้าที่ของแต่ละฝ่าย เพื่อสนับสนุนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

3. ขั้นตอนการชี้นำ (Leading) เป็นการสร้างแรงจูงใจการติดต่อประสานงานกันฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การทำงานนั้นประสบความสำเร็จ

4. การควบคุม (Controlling) เป็นการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานว่าตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ตามที่ได้มีการแบ่งหน้าที่การทำงาน

ในหลักของการบริหารที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นไม่ได้สอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารจัดการ เป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาบริหารจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งต้องมีปัจจัยในด้านของบุคคลและทรัพยากรเป็นองค์ประกอบในการบริหารแบบ 4 Ms ประกอบด้วย

- 1) กำลังคนที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพ (Man)
- 2) กำลังเงินและงบประมาณ (Money) ใช้สำหรับเป็นค่าจ้างและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ
- 3) สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก (Materials)
- 4) การจัดการ (Management) การจัดการ หรือ การบริหารกิจการต่าง ๆ ทั้งนี้ในหลักทฤษฎีการบริหารจัดการ

ในด้านของหลักการบริหารที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีและหลักการนั้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศได้มีหลักของการบริหารจัดการที่นำไปสู่ความสำเร็จของการทำงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จโดยใช้หลักการ POCCC [9]

P – Planning: การวางแผน คือ การกำหนดแผนปฏิบัติการหรือวิถีทางที่จะปฏิบัติงานไว้ตั้งแต่ต้นจนจบ ให้ครอบคลุมทุกกระบวนการ เป็นแนวทางที่วางไว้สำหรับการทำงานในอนาคต ซึ่งการวางแผนนี้จะเกิดขึ้นจากวิสัยทัศน์กับจินตนาการในการบริหารจัดการที่คาดการณ์

O – Organizing: การจัดองค์กร คือ การกำหนดตำแหน่งงาน ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ ตลอดจนจำนวนคน ให้ครอบคลุมการทำงานครบทุกกระบวนการ รวมถึงการจัดโครงสร้างตำแหน่ง โครงสร้างองค์กร เพื่อจัดลำดับการบริหารและสั่งการด้วย

C – Commanding: การบังคับบัญชาสั่งการ คือ การจัดองค์กรตลอดจนจัดโครงสร้างการทำงานนั้นจะทำให้เราเห็นสายบังคับบัญชาที่ชัดเจน เห็นลำดับความสำคัญ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ในการสั่งการ เพราะการทำงานหมู่มาจำเป็นต้องมีผู้บังคับบัญชาเพื่อให้การทำงานดำเนินไปได้อย่างราบรื่น มีคนคอยควบคุม สั่งการ

C – Coordination: การประสานงาน คือ ภาระหน้าที่ในการเชื่อมโยงงานตลอดจนการปฏิบัติการทุกอย่างรวมถึงกำลังคนที่หน่วยให้ทำงานเข้ากันได้ กำกับให้มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน อำนาจให้เกิดการทำงานที่ราบรื่น เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามที่วางไว้

C – Controlling : การควบคุม คือ การควบคุมในกรณีนี้ หมายถึงการกำกับตลอดจนบริหารจัดการทุกอย่างให้สำเร็จลุล่วงไปตามแผนที่วางไว้ ประคองการดำเนินงานให้เป็นไปตามกรอบที่กำหนด ทั้งในเรื่องของกรอบเวลา มาตรฐานการปฏิบัติการ ขั้นตอนการทำงาน ไปจนถึงการประสานงานทุกฝ่ายให้เกิดความราบรื่น การควบคุมนี้ยังรวมถึงการบริหารที่ไม่ใช้ทรัพยากรบุคคลอีกด้วย โดยในหลักของการบริหารงานแบบ POCCC นั้นจะช่วยให้การบริหารงานในองค์กรประสบความสำเร็จได้สูงมากถ้ามีการนำมาใช้กับการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เพราะจะมองเห็นได้ชัดเจนว่ามีกระบวนการหรือขั้นตอนของการทำงานและการบริหารงานอย่างเป็นระบบเหมือนกับการทำการตลาดเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

สอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยและแนวทางการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศในแบบจำลองประเทศไทย ได้มีสร้างแบบจำลองปัจจัยและแนวทางในการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศของประเทศไทยประกอบด้วย 13 ปัจจัยจาก 4 กลยุทธ์ ซึ่งมีความเหมาะสมที่จะนำมากำหนดเป็นนโยบาย และในการพัฒนานักกีฬาทุกระดับเพื่อให้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ [10] สรุปได้ว่า

ในด้านของการบริหารมีหลักการที่หลากหลายที่จะนำองค์กรหรือทีมไปสู่ความสำเร็จทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าผู้ที่ต้องการพัฒนาทักษะเพื่อความเป็นเลิศจะหยิบยกรูปแบบใดเข้าไปใช้ในองค์กรหรือทีมเพื่อให้ประสบความสำเร็จและเหมาะสมกับบริบทของการบริหารงาน

ด้านงบประมาณ (Budget)

งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบริหารจัดการเป็นตัวขับเคลื่อนการทำงานจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายมีการวางแผนการใช้จ่าย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยต้องมีความชัดเจนว่าจะใช้จ่ายอะไรบ้าง จำนวนเงินเท่าไร ในช่วงระยะเวลาไหน เพื่อให้เกิดกระบวนการในการบริหารจัดการ การจัดทำรายรับ - รายจ่าย การจัดทำแผนการใช้งบประมาณ การตรวจสอบการใช้จ่าย และการรายงานผลการใช้จ่ายเงินทั้งนี้ควรทำรัดกุมรอบคอบ สอดคล้องกับงานวิจัย ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปองค์กรกีฬาในส่วนภูมิภาคของประเทศไทยที่ได้กล่าวว่า งบประมาณที่ลงไปในส่วนภูมิภาคไม่สอดคล้องกับกรอบภารกิจหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ สภาพและปัญหาในการบริหารจัดการองค์กรกีฬาในส่วนภูมิภาคประกอบด้วยสำนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทยจังหวัด และสมาคมกีฬาจังหวัดสำหรับปัญหาที่พบในการบริหารจัดการองค์กรกีฬาในส่วนภูมิภาคส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารจัดการภายในองค์กร เช่น บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน ด้านการประสานงานภายในองค์กรและระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระบวนการในการดำเนินงานขององค์กร งบประมาณที่ได้รับจากการสนับสนุนของภาครัฐไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม และไม่สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน นอกจากนี้ขั้นตอนการเบิกจ่ายค่อนข้างยุ่งยากและเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงาน ตลอดจนการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรส่วนท้องถิ่นไม่ค่อยได้รับความสะดวกในการประสานงานและติดขัดต่อระเบียบ หรือแม้แต่ในแผนแม่บทการพัฒนาสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยสู่การปฏิบัติยังพบปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน [11] สรุปได้ว่า ด้านของงบประมาณมีความจำเป็นอย่างมากที่จะทำให้การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยต้องมีการจัดสรรอย่างเป็นระบบและสามารถนำมาใช้ได้จริงในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและอำนวยความสะดวกในการเบิกจ่ายที่ถูกระเบียบ

ด้านบุคคล (Human resources)

บุคคลด้านกีฬาถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ต่อการดำเนินงานที่จำเป็นต้องอาศัยคนเป็นผู้กระทำ ควรได้รับการพัฒนามาตรฐานความรู้ความสามารถให้ทัดเทียมกับนานาชาติ เพื่อนำมาถ่ายทอดให้กับนักกีฬา เช่น ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสินกีฬา ผู้จัดการทีม ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาทักษะสู่ความเป็นเลิศโดยผู้ตัดสินควรมีการเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและเทคนิคต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดให้กับนักกีฬา ควรมีการกำหนดหลักสูตรสำหรับผู้ตัดสินที่ประกอบด้วย ภาควิชา และเทคนิคเฉพาะกีฬา เนื้อหาเกี่ยวกับกฎกติกาการแข่งขัน การจัดการแข่งขัน การให้คะแนน วิธีตัดสินแพ้ ชนะ ข้อกำหนดมาตรฐาน ด้วยอุปกรณ์ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของ สหพันธ์กีฬา การอบรมภาคปฏิบัติ การปฏิบัติหน้าที่จริง ด้านบุคลิกภาพ สมรรถภาพทางกาย ภาษาอังกฤษ การบริหารจัดการองค์กร และโครงสร้างกีฬา รวมทั้งการจัดทำหลักสูตรเร่งรัดพิเศษ สำหรับสมาคมกีฬาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาผู้ตัดสิน สำหรับผู้ฝึกสอน ซึ่งต่อมากองการกีฬาแห่งประเทศไทยได้มีการจัดทำหลักสูตรอบรมเกี่ยวกับเทคนิคที่ทันสมัยในชนิดกีฬาต่าง ๆ ในระดับชาติ และนานาชาติรวมทั้งความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อสนับสนุนให้ผู้ฝึกสอนมีความรู้ที่รอบด้าน และผู้บริหารการกีฬาหรือผู้จัดการทีมต้องการเกี่ยวกับการไป ศึกษาดูงานเกี่ยวกับ การบริหารแบบมืออาชีพ การพัฒนาจิตสมรรถภาพหลัก (Core Competency) การพัฒนาขีดความสามารถด้านบริหาร (Managerial Competency) และการพัฒนาความสามารถเฉพาะด้าน (Specific competency)[12]

นอกจากนี้การคัดเลือกนักกีฬาและความสามารถของนักกีฬาก็เป็นส่วนสำคัญ ในการสร้างและพัฒนา นักกีฬาที่ควรทำอย่างต่อเนื่องโดยมีการสร้างมาตรฐาน และปรับปรุงการพัฒนานักกีฬาในระดับต่าง ๆ พร้อมทั้งพัฒนารูปแบบการฝึกให้มีความทันสมัยและครอบคลุมทั้งในด้านของทักษะการกีฬา ระเบียบวินัยเพื่อเพิ่มความสำเร็จทางด้านการกีฬา โดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนา กีฬา เพื่อความเป็นเลิศควรได้รับการพัฒนาในทุกด้าน เช่น หลักสูตรที่มาตรฐานในการฝึกสอนบุคลากรกีฬาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ โดยได้รับความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยทางด้านการกีฬาจากต่างประเทศมาให้ความรู้และพัฒนา รูปแบบการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรในองค์กรทางกีฬาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงยุคสมัย หรือการนำแนวทางการปฏิบัติงานของต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมการทำงานและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เหมาะสมกับนักกีฬา ทั้งนี้รวมถึงการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักกีฬา โดยจัดทำเป็นทุนการศึกษาหรือยกเว้นค่าเล่าเรียนซึ่งต้องได้รับความร่วมมือกับสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ถือได้ว่าเป็นการส่งเสริมนักกีฬาทางอ้อมอีกช่องทาง ในการพัฒนานักกีฬาไปสู่การเป็นนักกีฬามืออาชีพ สำหรับสภาพปัจจุบันอัตราผู้เชี่ยวชาญทางด้านการกีฬาของประเทศยังมีไม่เพียงพอต่อการพัฒนานักกีฬาเพื่อสู่ความเป็นเลิศ ดังนั้น

ควรสนับสนุนบุคลากรการกีฬาจากทั้งในประเทศให้มีความรู้ความสามารถให้ทัดเทียมกับนานาชาติ หรือส่งเสริมให้อดีตนักกีฬาเข้ามาเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาตามความถนัดเพราะบุคคล โดยใช้ประสบการณ์ที่มีอยู่แล้วนั้นมาถ่ายทอดให้กับรุ่นต่อไปเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจ

ด้านการคัดเลือกนักกีฬา (Selection of Athletes)

ในการคัดเลือกนักกีฬาที่เปรียบเสมือนการคัดเลือกวัตถุดิบที่จะนำมาเข้ากระบวนการเพื่อให้ผลลัพธ์ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นในการคัดเลือกควรมีการจัดระบบการคัดเลือกตั้งแต่ระดับพื้นฐานคือ ท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ เพื่อสรรหานักกีฬาที่จะนำเข้ามาพัฒนาศักยภาพเพื่อความเป็นเลิศ พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายของการฝึกซ้อมเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จในการเป็นเลิศทางด้านกีฬา เช่น วิธีการคัดเลือกนักกีฬา การสร้างนักกีฬาอย่างเป็นระบบ ความต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่วัยเด็กจนสามารถพัฒนาเป็นทีมชาติ รวมทั้งการใช้วิธีการคัดเลือกที่หลากหลาย ใช้ข้อมูลหลาย ๆ ในการพิจารณาคัดเลือก โดยเฉพาะการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะแต่ละชนิดกีฬาร่วมกัน รวมทั้งการใช้ผลสัมฤทธิ์ความสำเร็จทางการกีฬา ไม่ควรใช้เฉพาะเหรียญรางวัลอย่างเดียว ควรใช้สถิติร่วมด้วยจะทำให้ได้ผู้ที่มีศักยภาพทางกีฬาแท้จริง รวมทั้งมีการคัดเลือกนักกีฬาตั้งแต่เยาว์วัยในแต่ชนิดกีฬา เพื่อให้สามารถพัฒนาทั้งร่างกาย ทักษะ และมีทัศนคติที่ดี ตั้งแต่พื้นฐาน[13]

ในการคัดเลือกนักกีฬาส่วนใหญ่จะมีหลักที่เหมือนกัน คือ จะให้ผู้ฝึกสอนหรือ ผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาแต่ละชนิดเป็นผู้พิจารณาด้านทักษะ และผลงานทางด้านกีฬาที่ผ่านมา ร่วมกับการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การทดสอบสมรรถภาพทางกาย หรือสมรรถภาพทางกีฬา การตรวจสุขภาพ การวัดทัศนคติ การวัดความรู้ และการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้นักกีฬาที่ดีที่สุดและตรงกับความต้องการเพื่อให้สามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศ

ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและเทคโนโลยี (Sports Science and Technology)

เป็นการนำวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้โดยการนำเอาหลักวิชาการในด้านกายวิภาคศาสตร์ สรีรวิทยาการออกกำลังกาย จิตวิทยาการกีฬา สังคมวิทยาการ กีฬาเวชศาสตร์ โภชนาการการกีฬา เทคโนโลยีการกีฬา การจัดการการกีฬา มาประยุกต์ใช้ในการออกกำลังกาย การฝึกซ้อมกีฬา การแข่งขันกีฬา ตลอดจนการดูแลสุขภาพร่างกายอย่างเป็นระดับขั้นตอน ซึ่งการประยุกต์ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ มาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาศักยภาพและความสามารถให้กับนักกีฬานั้นเพื่อเป็นการนำไปสู่การพัฒนาที่สมบูรณ์ ทั้งเรื่องของทักษะกีฬาและการฝึกซ้อมกีฬา โดยใช้หลักในการฝึก รูปแบบของการฝึก ความหนักเบาของโปรแกรมการฝึกซ้อม ซึ่งจะต้องคำนึงถึง เพศ อายุ ประสบการณ์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล สมรรถภาพทางกาย ความสามารถในการเรียนรู้ของนักกีฬาแต่ละบุคคล รวมถึงการวางแผนการฝึกซ้อมในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งในแผนแม่บท การพัฒนาสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยสู่การปฏิบัติ ได้อธิบายเกี่ยวกับด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาต้องมีการนำเอาวิทยาศาสตร์การกีฬามาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักกีฬา มีผลผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างเพียงพอในทุกสาขา ตลอดจนมีการประสานความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานอย่างชัดเจนและเป็นระบบ[6]

ในการประยุกต์ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ และกระบวนการส่งเสริม เพิ่มพูนศักยภาพและความสามารถให้กับนักกีฬานำไปสู่การพัฒนาองค์ประกอบของสมรรถภาพทางกาย ทางจิต และความสามารถทางกลไก เทคนิคทักษะการเคลื่อนไหว และเทคนิคทักษะกีฬาให้เกิดประสิทธิภาพ ความพร้อมและสมบูรณ์สูงสุดเป็นระบบในช่วง การแข่งขัน ศาสตร์สาขาต่าง ๆ ประกอบด้วย นักวิทยาศาสตร์การกีฬา นักเวชศาสตร์การกีฬา นักจิตวิทยาการกีฬา และนักโภชนาการการกีฬา [5] จากการศึกษาพบว่าด้านของวิทยาศาสตร์การกีฬา ได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นของการคัดเลือกนักกีฬาจนถึงการสร้างนักกีฬาให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะในส่วนของการวางแผนการฝึก การบริโภคอาหาร การรักษา การปฐมพยาบาลต้องมีปรับเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบของการฝึกเพื่อส่งเสริมความสามารถของนักกีฬา

ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก (Materials, Equipment, Locations, Facilities)

ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยสนับสนุนที่มีความสำคัญต่อการฝึกซ้อมและการจัดการแข่งขัน ทั้งนี้สนามกีฬาควรมีความเหมาะสมทั้งการแข่งขัน และการฝึกซ้อม รวมทั้งการจัดสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความเหมาะสมกับการใช้งาน ได้มาตรฐาน โดยต้องคำนึงถึงความปลอดภัยซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานด้านกีฬาทำให้เกิดความพร้อม และเกิดประสิทธิภาพสอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ความพร้อมในด้านของวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ยังต้องได้รับการสนับสนุนเพิ่มเพื่อให้ลงสู่การพัฒนา นักกีฬาขั้นพื้นฐาน ที่ได้กล่าวถึง สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า สมาคมกีฬาจังหวัด ส่วนใหญ่ไม่มีสถานที่ทำการถาวรเป็นของตนเอง วัสดุอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกในสำนักงาน ไม่เพียงพอต่อความต้องการ และไม่ทันสมัย สนามกีฬาและสนามฝึกซ้อมไม่เพียงพอและไม่ได้มาตรฐาน

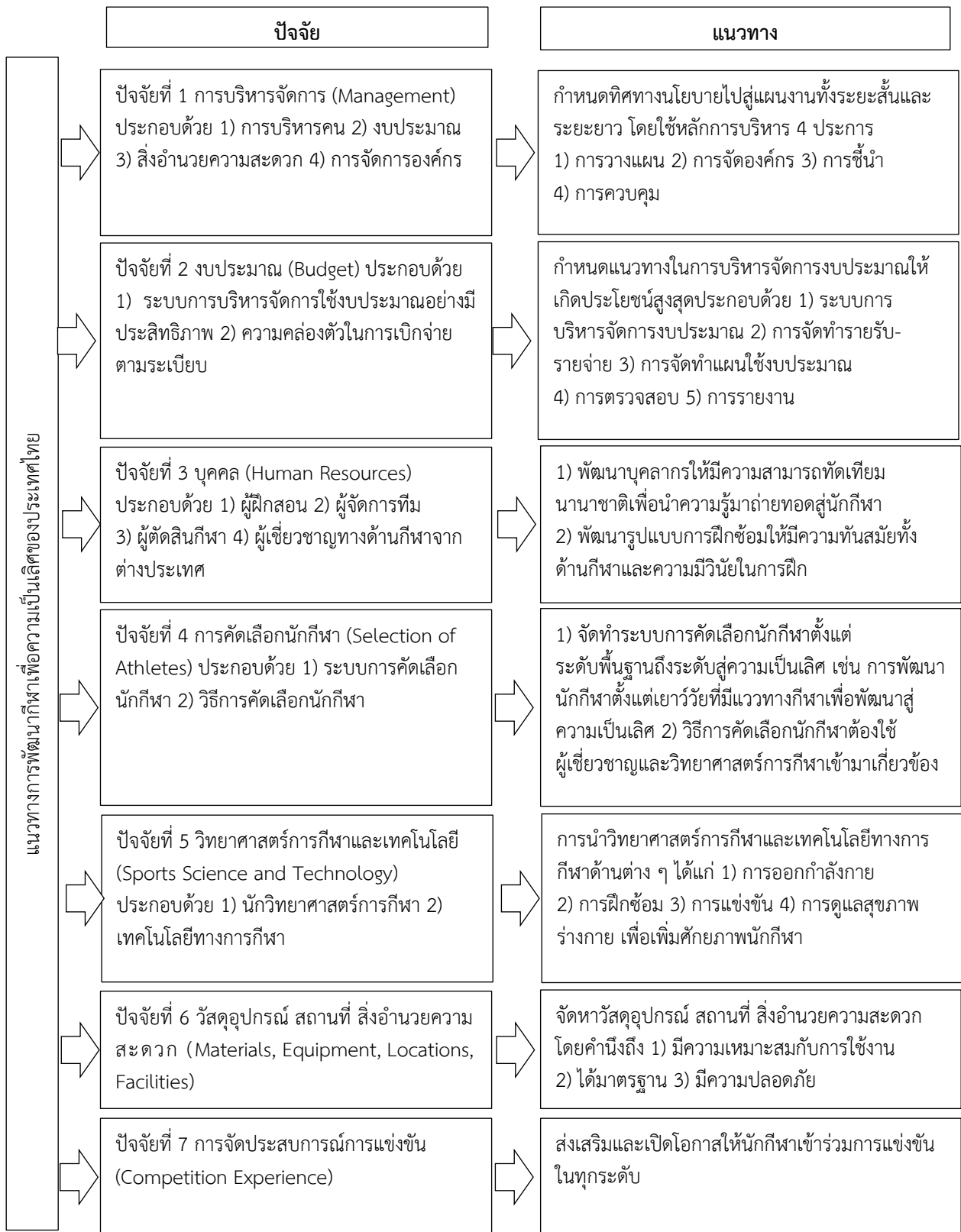
ในส่วนของแผนแม่บทการพัฒนาสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย [13] ผู้ปฏิบัติที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนากีฬาในด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกการมีสนามกีฬาที่สามารถจัดการแข่งขันระดับต่าง ๆ รวมถึงการฝึกซ้อม มีสิ่งอำนวยความสะดวกเช่นที่พัก จากการศึกษาพบว่าด้านของวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นปัจจัยที่สนับสนุนการพัฒนานักกีฬาเพื่อให้เกิดการพัฒนาต้องมีการจัดให้เหมาะสมกับการใช้งานและต้องมีมาตรฐาน มีความปลอดภัยเพียงพอต่อความต้องการเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานด้านกีฬามีความพร้อม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางด้านกีฬา

ด้านการจัดประสบการณ์การแข่งขัน (Competition Experience)

เป็นการสร้างประสบการณ์การแข่งขันให้กับนักกีฬาโดยส่งเสริม และเปิดโอกาสให้นักกีฬาได้เข้าร่วมการแข่งขันในทุกๆระดับ โดยการสร้างความเสมอภาคกันในการเข้าร่วมการแข่งขัน มีการจัดการแข่งขันในระดับภาค โดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษาได้จัดส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันและยังสามารถคัดเลือกนักกีฬาที่จะเป็นตัวแทนในการแข่งขันแต่ละระดับ มีการส่งเสริมการเข้าแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อเป็นการเพื่อโอกาสให้กับนักกีฬาได้ทดสอบศักยภาพของตนเองและพัฒนามาตรฐานของกีฬา ทั้งนี้การที่นักกีฬาได้รับประสบการณ์ที่ดี ทั้งในช่วงเวลาของการฝึกซ้อมหรือการเข้าร่วมการแข่งขัน ย่อมทำให้เกิดความภาคภูมิใจและมีความมั่นใจ กล้าตัดสินใจ มีกำลังใจในการแข่งขันมากยิ่งขึ้น ในการจัดประสบการณ์แข่งขันให้กับนักกีฬาเพื่อสร้างความมั่นใจหรือภาคภูมิใจ ทำให้นักกีฬาได้เกิดความพร้อม กระตุ้นให้เกิดทักษะในด้านกีฬาทั้งในระดับโรงเรียน และการแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ เพื่อความสำเร็จของการแข่งขันกีฬาและความมีน้ำใจนักกีฬา [5] จากการศึกษาพบว่าการจัดประสบการณ์การแข่งขันให้กับนักกีฬาเป็นการสร้างความมั่นใจ สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักกีฬา และเป็นการเปิดโอกาสให้นักกีฬาได้แสดงความสามารถเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักกีฬาให้เต็มศักยภาพทางด้านกีฬา

สรุป

การที่นักกีฬาจะก้าวไปสู่ความสำเร็จได้นั้นไม่ว่าจะเป็นระดับใดก็ตามต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านรวมทั้งผู้สนับสนุนและการได้รับโอกาสที่จะได้แสดงความสามารถของตนเอง ซึ่งต้องร่วมมือร่วมใจ มีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายเพื่อเป็นเครื่องนำทางไปสู่ความสำเร็จจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญต่อการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศได้ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านบุคคล 4) ด้านการคัดเลือกนักกีฬา 5) ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและเทคโนโลยี 6) ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก 7) ด้านการจัดประสบการณ์การแข่งขัน องค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์นี้ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ อาจเป็นประโยชน์ทั้งทางตรงหรือทางอ้อมในการบริหารจัดการกีฬา และเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดบทบาท หน้าที่ ขอบเขตของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ รวมทั้งยังเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการในหน่วยงาน เพื่อให้ผู้บริหารได้เห็นถึงความสำคัญของกระบวนการทำงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น ชนิดกีฬาที่เคยประสบความสำเร็จในอดีตที่ผ่านมาคือ กีฬายิมนาสติกที่เคยสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยในการแข่งขันกีฬาซีเกมส์

นอกเหนือจากองค์ประกอบนี้แล้วยังมีหัวข้อที่อาจเป็นส่วนเพิ่มเติมในการพิจารณาการบริหารกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เช่น 1) บุคลิกลักษณะของนักกีฬาซึ่งจะเป็นตัวบ่งบอกความเป็นตัวตน 2) สมรรถภาพของนักกีฬาจะแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการฝึกซ้อมและการแข่งขัน 3) ประสบการณ์ในการแข่งขันจะทำให้ลดความตื่นเต้นของนักกีฬา 4) การประสบความสำเร็จจากการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาจะสร้างความมั่นใจให้กับนักกีฬา 5) การฝึกซ้อม รูปแบบการฝึกซ้อมที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของนักกีฬาส่งแรงจูงใจโดยใช้จิตวิทยาการกีฬาเข้าไปช่วยก่อนฝึก ระหว่างฝึก และหลังการฝึกซ้อม 6) การได้รับโอกาสในการเข้าร่วมการแข่งขันเพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์ให้กับนักกีฬา

สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ทีมหรือนักกีฬาสามารถพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในระดับสูงได้ สำหรับการจัดการกับปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อความเป็นเลิศของนักกีฬาโดยเฉพาะความเครียด ความคาดหวัง ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ นักกีฬาไม่สามารถแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ จำเป็นต้องอาศัยการฝึกให้กับนักกีฬาเพื่อที่จะสามารถควบคุมความเครียดได้ ถ้าสามารถจัดการกับความเครียดได้เร็วก็จะเป็นผลดีต่อนักกีฬา การก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทางด้านกีฬาจะต้องให้ความร่วมมือ ซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาไปถึงเป้าหมายของความสำเร็จ ต้องอาศัยปัจจัยหรือองค์ประกอบในหลายด้านเพื่อสนับสนุน โดยเริ่มจากการบริหารจัดการ การวางแผน และการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา นักกีฬา การสรรหานักกีฬา การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับ นักกีฬาและบุคลากรทางการกีฬา การสนับสนุนให้บุคลากรทางการกีฬามีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานสากล การจัดหา เครื่องมืออุปกรณ์ในการฝึกซ้อมที่มีมาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการ ในการพัฒนานักกีฬาคควรเริ่มตั้งแต่ระดับท้องถิ่นและ พัฒนาต่อยอดไปจนถึงความเป็นเลิศและพัฒนาไปสู่ นักกีฬาอาชีพ ทั้งนี้จำเป็นต้องมีการสร้างหรือให้โอกาสนักกีฬาได้แสดงถึง ความสามารถของตนเอง ซึ่งปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในเรื่องของการฝึกซ้อมควรนำหลักของวิทยาศาสตร์การกีฬาเข้ามา มีส่วนช่วยให้ นักกีฬาประสบความสำเร็จ และจะต้องอาศัยความร่วมมือกันในทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักนายกรัฐมนตรี. แผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ; 2561[เข้าถึงเมื่อ 3 ธันวาคม 2564]. เข้าถึงจาก: <https://sto.go.th/th/about/policy/20-year-strategic-plan>.
- [2] การกีฬาแห่งประเทศไทย. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (ปี 2560 - 2564). ครั้งที่พิมพ์ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์องค์กร สงเคราะห์ทหารผ่านศึก; 2560.
- [3] ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ; 2554 [เข้าถึงเมื่อ 3 ธันวาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://dictionary.orst.go.th>.
- [4] การกีฬาแห่งประเทศไทย. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (ปี 2555 - 2559). [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ; 2555[เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2565]. เข้าถึงได้จาก: <https://online.anyflip.com/zzfck/oohf/mobile>.
- [5] บกข จันทสุวงศ์. แนวทางการจัดการโรงเรียนกีฬาสู่ความเป็นเลิศ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 2563;3:337-350.
- [6] การกีฬาแห่งประเทศไทย. แผนยุทธศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2564-2570. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ; 2564[เข้าถึงเมื่อ 3 ธันวาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.sat.or.th/wp-content>.
- [7] รัตนภรณ์ ทรงพระนาม นภพร ทศนัยนา สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ และประวิทย์ ทองไชย. รูปแบบการจัดการกีฬาออกสู่ความเป็นเลิศ ระดับนานาชาติสำหรับประเทศไทย. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ 2562;1:111-121.
- [8] สมคิด บางโม. องค์การและการจัดการ. ครั้งที่พิมพ์ 6. กรุงเทพฯ: : บริษัทวิทยพัฒน์จำกัด; 2558.
- [9] Henry Fayol. General and Industrial Management. [Internet]. London; 1949 [cited 2021 November 13] Available from: <https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/190626-poccc-henri-fayol>.
- [10] ลัดดา เรืองมนิธรรม และสืบสาย บุญวีรบุตร. ปัจจัยและแนวทางการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศแบบจำลองประเทศไทย. วารสาร วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ. 2559;1: 35-48.
- [11] แอน มหาศิณะ. แนวทางการปฏิรูปองค์กรกีฬาในส่วนภูมิภาคของประเทศไทย. วารสารวิชาการ 2562;1:143-155.
- [12] กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4(พ.ศ.2550-2554). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำของสกสค.; 2550.
- [13] พงุทศาสตร์ ลาพุทธา. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกีฬาจักรยานเพื่อความเป็นเลิศ[ปริญญาพนธ์ดุขฎิบัณฑิต]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2557.